

Jerzy Rozpędowski, Czesław Lasota, Brunon Miszkiewicz, Jan Kaźmierczyk

Legnica - Zamek

Informator Archeologiczny : badania 6, 198-199

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

I/71. Jeden młodszy, na który składają się drewniane bierwiona wzmocnione kołkami i drugi starszy, który tworzą dwie fragmentarycznie zachowane ścianki plecionkowe. Pierwsze z umocnień sądząc z materiału ceramicznego odnieść należy do połowy XI w., drugie do końca X w.

Na uwagę zasługuje odkryta już częściowo w ubiegłym sezonie w wykopie II/71 chata konstrukcji zrębowej o wymiarach 380 x 380 cm z centralnie położonym paleniskiem wykładanym kamieniami i ze śladami obudowy kamiennej. Pod ścianami zachodnią i północną odkryto jako ofiary zakładzinowe czaszki końskie wraz z kręgami szyjnymi. W oparciu o materiał ceramiczny chatę datować można na połowę XI w.

Z zabytków ruchomych, znalezionych w trakcie tegorocznych badań, na szczególną uwagę zasługują cztery drewniane toczone talerze, z tego jeden bardzo dobrze zachowany o średnicy 25 cm.

Badania będą kontynuowane w roku przyszłym. Planuje się poszerzenie wykopu III/70 w kierunku południowym celem ostatecznego wyjaśnienia konstrukcji drewnianej/ ulicy/.

LEGNICA-ZAMEK

Instytut Historii Architektury, Sztuki
i Techniki Politechniki Wrocławskiej
we Wrocławiu

Badania prowadzili architektoniczne - doc, dr
Jerzy Rozpędowski, mgr Czesław Lasota; an-
tropologiczne - doc, dr Brunon Miszkiewicz
konsultował - doc, dr Jan Kaźmierczyk, Finan-
sował WKZ we Wrocławiu. Drugi i ostatni sezon
badań. Grodzisko i cmentarzysko wczesnośred-
niowieczne, późnoromańska kaplica zamkowa.

Badania ratunkowe związane z budową pawilonu nad zachowanym przyziemiem późnoromańskiej kaplicy zamkowej. Prace przeprowadzono na terenie zawartym pomiędzy późnoromańską świątynią a palatium, o powierzchni 150 m². Rezultaty ich nie odbiegają zasadniczo od uzyskanych w ubiegłym roku, przy północnej i wschodniej ścianie tegoż obiektu sakralnego.

Najniżej wystąpił drewniano-ziemny wał kasztelańskiego grodu, z przełomu X-XI wieku, odsłonięto go na szerokości 16 m, przy czym zostało zarejestrowane tylko jedno lico strony podgrodzia. Ławę i podwalinę wzniesiono ze skrzwi wypeł-

nionych ziemią, górną część wału natomiast w technice rusztowej. Lico przed pożarem zabezpieczono płaszczem glinianym, a wkrótce potem wydatnie zwiększono zbyt wąską ławę.

Dwa następne poziomy osadnicze reprezentowała zabudowa mieszkalna. Ze starszego odwołano relikty ulicy w postaci trzech legarów biegnących po linii północ-południe oraz fragment budynku zrębowego usytuowanego na zachód od tej ulicy. W ten sposób kosztem szerokości obwodu warownego kaszelańskiego grodu zwiększona została powierzchnia majdanu podgrodzia. W młodszym poziomie zabudowy mieszkalnej wał na odcinku gród - podgrodzie uległ całkowitej likwidacji. Z tego poziomu zanotowano doskonale zachowaną ulicę zbudowaną z trzech legarów i połączonych z nimi na obłap elementów nawierzchni. Przebieg jej generalnie pokrywał się ze starszą. Na zachód od ulicy wystąpił fragment budynku plecionkowego, na wschód natomiast relikty chaty zrębowej. Obydwa poziomy zabudowy mieszkalnej datowane są wstępnie na okres od około połowy XI w. do około połowy XII w.

Z cmentarzyska, którego fragment zarejestrowano w północnej części odcinka nad przedstawionymi wyżej elementami, wyeksplorowano pięć grobów. Tworzyły one dwa rzędy. W zakresie rytuału grzebalnego pochówki te nie odbiegają od grobów z innych cmentarzysk śląskich, pochodzących z młodszego wczesnego średniowiecza. Wyposażenie, w postaci żelaznego nożyka stwierdzono tylko w jednym grobie.

Łącznie w dwóch sezonach badawczych wydobyto 18 zespołów.

Datowanie owych materiałów nekropolicznych nie nastręcza specjalnych trudności. Wiąże się one niewątpliwie z kaplicą św. Benedykta wymienioną po raz pierwszy w 1149 r.

Leżące ponad cmentarzem warstwy pochodzą już z okresu budowy i funkcjonowania kolejnych faz zamku. Z nich przede wszystkim na uwagę zasługuje poziom palenisk i pieców. W tegorocznym sezonie przebadanych zostało sześć tego rodzaju obiektów. Rejestrowano je także niemalże we wszystkich wykopach dotychczas założonych w obrębie dziedzińca zamkowego. Z kontekstu stratygraficznego wynika, iż obiekty te pochodzą z okresu budowy późnoromańskiego zamku, tj. z lat 1220-1230.

Badania architektoniczne ujawniły m.in. po raz pierwszy in situ podstawę zewnętrznego cokołu późnoromańskiej kaplicy.

LUBIESZEWO, pow. Nowy Dwór Gdański

Stanowisko 2

patrz okres lateński